

ILLVSTRISSIMO PRIN-
CIPi ET DOMINO D. FRIDERICO,
COMITI PALATINO RHENI, SACRI ROMA-
NI IMPERII ARCHIDAPIFERO, ELECTORI, BAVARIAE

*Duci, &c. Domino suo clementissimo, IOANNES IACOBVS VVECKER,
Basilienfis, Medicus S. D.*

MIHI sepe numero in summos homines, ac summis ingenijs præ-
ditos intuenti, Princeps illustrissime, non parua subit admira-
tio, quid sit, cur plures in omnibus artibus quàm in medendo,
uiri admirabiles extiterint. Nam ut omittam nunc artes istas
vulgares, nemo ignorat, quanta in obscuritate naturæ uersen-
tur, qui *Physici* uocantur: in qua tamen difficile est enumera-
re quot, quamq; multi in ea scientia excelluerint. Quam uerò
subtili in arte uersentur *Geometrarum* studia, quamq; recon-
dita, norunt qui eam attigerunt: eo tamen in genere ita multi perfecti homines extite-
runt, ut nemo ferè studuisse ei scientiæ uehementius uideatur, quin quod uoluerit, sit
consecutus. Quis *Musici*, quis *Poeticis*, penitus se dedit, quin omnem illarum ar-
tium uim penè infinitam, atque materiam scientiæ, & cognitione comprehenderit. Ve-
rè mihi hoc uideor esse dicturus, ex omnibus istis, qui in liberalibus studiis sunt, doctri-
nisq; uersati, minimam copiam *Poetarum* egregiorum extitisse: & tamen in hoc ipso
numero, in quo perrarò exoritur aliquis excellens, si diligenter, & ex *Latinorum* &
Græcorum copia conquisiuerimus: multò tamen plures *Poetæ* boni, quàm *Medici*
reperientur. Quid *Iurisperitos* dicam, quorum tantus post *leges XII. tabularum* ex-
titit numerus præstantissimorum, ut *Ius ciuile* (quod quidam de *Romana Rep.* di-
xit) iam mole labore sua. Neque tamen illud uerè dici potest, aut plures cæteris arti-
bus inseruire, aut maiore delectatione, aut spe uberiore commoueri. Nam ut omittam
Græciam, quæ semper *Medicinæ* princeps esse uoluit: atq; *Græcorum* æmulos *Ara-
bes*, quorum in medendi arte industria toto terrarū orbe fuit illustris, in hac ipsa pro-
fecto ætate, totaque *Europa*, nulla nunquam uehementius, quàm *Medicinæ* studia
nunc uigent, uiguerunt. Quibus de causis, quis non iure miretur, ex omni memoria
ætatu, temporu, regionum, tam exiguū excellentium *Medicoru* numerum inueniri?
Quem enim summum ex ueteribus, præter *Hippocratem*, & *Galenum*, & *Auicennā*:
ex media ætate præter *Æginetam* & *Aëtium*? In hac uerò nostra, & proxima, etsi in-
numerabiles propè *Medici* numerentur, boni tamen perquam paucissimi inueniun-
tur, quos quidem nominare facillè possem, nisi inuidiosum esse putarem. Quis enim
aliud in maxima discipulorum multitudine, summa *Doctorum* copia, præstantissimis
hominum ingenijs, amplissimis propositis præmijs, esse causæ putet, nisi rei quan-
dam incredibilem magnitudinem ac difficultatem? Vt enim hæc scientia pulcherri-
ma est, atque humanæ uitæ maximè necessaria, sic est eadem omnium difficilima, &
ob id etiam longissimi & laboris & temporis, quod & *Hippocrates* & *Galenus*, duo
Medicinæ lumina testantur. Ac de longitudine quidem constat, tum ex eo, quod om-
nium ferè actionum singularem occasionem habeat præcipitem ac momentaneam,
ad quas diligenter cognoscendas, diu multumq; est laborandum: tum quod illius
materia, circa quam uersatur, & ex qua fit ipsa *Medicina*, uix unquam satis tota perspe-
cta esse uideatur. Quis enim tam multas & uarias hominum temperaturas, naturam
uniuersam, admirandas atque abditas naturæ effectiones, uires, proprietatesq; (quas

& 2 1010

Præfatio

ἰατρουργίας uocant) unquam satis comperta habet? cur hic suillā, bubulam ille: alius caseum, alius poma, alius uinum auerfetur? cur hic concoctu etiam difficilima, facillimè concoquat, alius in facilioribus coquendis miserè laboret? cur uni leuiore medicamento alius facillè soluator, alteri ne ualido quidem emolliri & laxari possit? Ad hæc cum magna ex parte Medicina experimentis rerum ad curationem utilium, earumque obseruatione nitatur (quod artis uetustissimum principium, auctore Galeno, experientia sit) ad experientiam autem habendam longo sit usu opus, ut idem Galenus tertio Methodi tradit: efficitur profecto, ut longam omnino artem fieri necesse sit. Longiorem præterea efficere solent nascentium in dies noua incognitaque morborum genera: tot item remediorum uel excogitata, uel excogitanda in id ratio. Quis enim ante annos plus minus octoginta, eius diræ luis, quam alij Neapolitanum, alij Gallicum morbum appellant, naturam, causas, symptomata: quis eius medendi ueram rationem nouerat? Multa remediorum genera, in usus hominum utilissima, à nostris inuenta hac ætate sunt, antiquis illis (sicut eorum libri, resque ipsa docet) prorsus ignota, quod de sua etiam ætate Galenus decimoquarto Methodi scriptum reliquit. Quin & à se multa sexto Methodi medicamenta inuenta, nondum à quoquam in usus hominum prodita, ipsemet prædicare non dubitauit, quæ omnia diuturni temporis Medicam artem esse ostendunt. Difficultatem uero artis huius nobilissimæ, eiusdem Galeni testimonio, colligere licet, præsertim in libro de Constitutione artis medicæ, ubi inquit: Medicum totius nature gnarum, omnibusque ijs disciplinis atque artibus ornatum esse oportere: unde fieri nequit, ut quæ in arte Medica præcipua sunt, deprehendi facillè possint. Cuius enim artis inuentio difficilis est, eius quoque theorematum difficilia esse, necesse est. Artis porro difficultatem ostendunt, cum materiæ, circa quam uersatur, inconstantia, fluxaque natura, tum instrumentorum, quibus ipsa utitur, incertitudo. Utitur enim experimento & ratione, quorum alterum, nempe experimentum, periculosum est, alterum uero ex ratione iudicium difficile, imò si quid aliud, maximam habet difficultatem. Huius quoque rei maximum nobis Hippocrates testimonium suis monumentis reliquit. Scribens enim ad Democritum Abderitem, eam nemini cuiquam mortalium, ne ipsi quidem eius inuentori Æsculapio, perspectam esse testatur, sic inquit: Εγὼ μὲν γὰρ ἰητρικὴς ἐστὶν τέλη ἐν ἀφύμῳ καὶ περὶ ἡδὴ γεγενημένων καὶ περὶ τῆς δι' ἐνέργειαν Αἰσχυρίων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν πολλοῖς διεφώνησε κατὰ περὶ ἡμῶν αἰτῶν συγγραφέων Βίβλοι παραδεδωκασιν. Et Damascenus affirmat, huius sciētiæ immensam esse profunditatē. Quam obrem mirari desinamus, quæ causa sit bonorum Medicorum paucitatis, cū ex illis rebus uniuersis Medicina constet, quibus in singulis elaborare permagnū est: hortemurque potius homines nostros, ut animo rei magnitudinē complectantur: nec se putent uel Gordonij, uel alterius praxi, paucisque mensibus, Medicos euasisse: sed ijs, quæ Hippocrates primum, deinde Galenus, Medico necessaria esse statuunt, quod expetunt, se consequi posse confidant. Quæ cum ita sint, sæpius ac diu mecum cogitavi, quomodo eam breuiori aliqua facilioreque, & ad memoriam expedita uia comprehenderem, neque solum menti, sed etiam oculis & manibus subiicerem. Ac statim in mentem uenit Socratis apud Platonem in Phædro sententia, qui ait, si quem inuenerit, componendi ac diuidendi scientia pollere, hunc se tanquam Deum sequi uelle. Quo dicto incitatus, atque incensus, feci, ut Medicinam uniuersam, quæ in Hippocratis, Galeni, aliorumque libris passim ita dispersa atque diffusa est, ut perquam pauci ordinem peruidere, notareque possint, in Tabulas & locos conijcerem atque describerem: cuius rei cum exigua quædam initia habere in Italia cœpissem, ea sum ita secutus, ut uniuersam medendi facultatem Deo opt. maximo auspice & duce, ad calcem perduxerim: quæ res non solum Medicinæ studiosis, uerum omnibus alijs mediocriter in disciplinarum genere progressis, usui esse magno possit: ea præsertim Medicinæ pars, quæ

Ad Illust. Princ.

quæ singularum corporis partium naturam, uim, magnitudinem, numerum, figuram, scum, connexionem, usum docet: & ea, quæ alimentorum materiam continent, quibus sanitas conseruari, morbusq; auferri potest. Cæterum in hoc opere, ordinem Auicennæ sequi nobis magis placuit, qui solus eam ordine conscripsit. Galenus namq; Medicinam mira quadam copâ & uarietate, innumeris propemodum libris, nullo certo ordine, confecit, præterquam in Arte medicinali, & libro De constitutione artis medicæ, quorum altero totam artem ordine analytico, altero definitionum complexus est. Verum cum multa in eis deficient, plurima redundant, sintq; membra parum apta inter sese atque connexa, totam & uniuersam Medicinam, Auicennæ exemplo, naturæ optimæ magistræ ordinem, uiamq; secutus, quæ ex paruis quibusdam initijs maiora, & ex his maxima extremaq; componit, in Syntaxes tanquam locos digesti, eamq; non solum ex Hippocratis & Galeni, uerum etiam reliquorum Græcorum, Latinorumq; ueterum, nec non Arabum libris colligere uolui. Itaque primò Medicinæ definitione posita, eam in duas rectè partes diuisimus, in Theoricam uidelicet & Praxim, quamuis non desint, qui hanc diuisionem reprehendant, eamq; in quinque tantum partes, & non in plures neque pauciores rectè diuidi posse, existiment: tamen si quis rem diligentius consideret, has quinque ad duas reuocari posse, non dubitabit. Ex altera namq; nempe Theorica, quæ à causis sumpta est, quatuor exoriuntur partes, una uidelicet ex Materia, altera ab Efficiente, reliquæ duæ ab ipsa Forma. A Praxi uerò, usu ipso, qui à fine siue effectu sumptus est, quinta Medicinæ pars prodit, *θεραπευτική* appellata. Vnde constat, Medicinam artem in duas rectè partes à nobis tributam esse. Sed ut ad propositum reuertamur, primò Theoricam tractare incepimus, sumpto initio à *φυσιολογικῇ* quæ res naturales, quibus corpus humanum constat, continet, ut elementa, temperamenta, humores, corporis partes, & id genus alia, quæ omnia ordine, ut in primo Schemate uidere licet, pertractauimus. Deinde ad *ὕγιαν*, quæ de rebus non naturalibus agit, ut aere, cibo & potu, peruenimus, eamque similiter ordine absoluimus: mox *παθολογικῇ* quæ res præter naturam continet, ut morbos, causas, symptomata: postremo *σμερτικῇ*, quæ de signis agit. Quo factò, ad Praxim, quæ morbos triplici ratione, nempe uictu, medicamentis, & manu curare docet, accessimus, eaq; ordine descripta, totam & uniuersam Medicinam, tanquam pulcherrimum quoddam corpus, absolui mus. Atque ut exercitatio quoque nonnulla constaret, insuper quorundam affectuum seorsim exempla adiecimus, ad quæ tractanda uniuersam Medicinam adhibuimus. Fit autem exercitatio omnis, ut Galenus secundo De locis malè affectis inquit, quæ particularia sub eandem uiam ac rationem ducuntur. Huiusmodi autem doctrinæ genere non aliud inuenitur utilius. Quippe uix ac rationes, ubi solæ sine multifaria exercitatione cognoscuntur, haudquaquam possunt perfectos efficere discipulos. Et hæc quidem tot & tanta, tantisque meis laboribus concinnata, cum in cuius tutelam emitterem, mente atque animo mecum uolutarem, tua Celsitudo, Princeps optimæ, statim occurrit: cuius etsi me generis tui antiquissimus summusq; splendor, Imperij septemuiralis maiestas, & uirtutum, sapientiæq; diuinæ magnitudo territabat: ex aduerso tamen, humanitas, eruditio, bonitas, sincera religio, & pietas in patriam, quæ in te summa omnia eminent, inuitabat. Taceo tuam istam in uiros doctos, & studia literarum propensionem, & egregiam uoluntatem: quæ cum ex alijs multis argumentis, tum uel maximè ex tuæ Heidelbergensis Academiae celebritate elucet, quam tua unius liberalitas instaurauit: quam quotidie uiris, omni disciplinarum genere doctissimis, exornare non desinis. Taceo laudes, quibus te extollit clarissimus uir THOMAS ERASTVS, Academiae tuæ decus, Philosophus summus, Medicus peritissimus, præceptor meus semper obseruandissimus colendissimusq; (quem non solum in Germania, uerum etiam in tota Italia haud mediocriter obseruari, cum

Præfatio

propter eius doctrinam singularem, tum propter eximiam pietatem, non mirum est) cuius amor erga te tantus est, ut uel ipsius causa hosce meos labores sub tuo nomine in lucem prodire uoluerim. His igitur ego omnibus adductus, Princeps Illustrissime, hoc meum opus tuæ Celſitudini nuncupo & dono. Quod opus, si tali ac tanto Principe dignum sit, est quod uolui: si ſecus, quod potui. Vale, Baſileæ Calendiſ Septembris M.D. LXII.

TVAE ILLVST. CELSITVDINIS

Client, Ioannes Iacobus Vüecker

Baſilienſis, Medicus.